

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie V./2022
Senát IV

Nález:

spisová značka	II. ÚS 550/2021
populárny názov	Zmena pr. kvalifikácie skutku v dovolacom konaní
sudca spravodajca	Ivan Fiačan
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	03.05.2022
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Záver najvyššieho súdu týkajúci sa zmeny právnej kvalifikácie skutku v odôvodnení napadnutého uznesenia najvyššieho súdu nemusí byť nesprávny, avšak v odôvodnení napadnutého uznesenia nesmie chýbať riadne odôvodnenie tohto záveru, t. j. jeho „podopretie“ aspoň stručným odôvodnením s poukazom na skutkové závery súdov zúčastnených na rozhodovaní v tejto veci vyplývajúce z riadne vykonaného dokazovania, ku ktorým sa mali možnosť strany konania v plnom rozsahu vyjadriť, ako aj odôvodnenie, prečo tieto dôkazy považuje za postačujúce aj pre prijatie záveru o naplnení tejto skutkovej podstaty trestného činu zo strany sťažovateľa.
skutkový stav a základné fakty	<p>Prokurátor okresnej prokuratúry proti sťažovateľovi na okresnom súde podal obžalobu pre trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1 a 4 písm. b) Trestného zákona v znení platnom a účinnom do 31. decembra 2005 (ďalej len „Trestný zákon“). V poradí prvý rozsudok okresného súdu z 22. apríla 2018, ktorým bol sťažovateľ uznaný za vinného zo spáchania pokračovacieho trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1 a 4 písm. b) Trestného zákona, spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 Trestného zákona, bol na základe sťažovateľom podaného odvolania zrušený uznesením krajského súdu zo 4. októbra 2018 a predmetná vec bola vrátená späť okresnému súde.</p> <p>Rozsudkom okresného súdu z 5. októbra 2019 (ďalej aj „druhý rozsudok okresného súdu“) bol sťažovateľ opätovne uznaný vinným zo spáchania pokračovacieho trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1 a 4 písm. b) Trestného zákona, spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 Trestného zákona. Sťažovateľ podal proti druhému rozsudku okresného súdu odvolanie, ktoré bolo spolu s odvolaním prokurátora, ako aj odvolaniami ďalších spoluobžalovaných napadnutým uznesením krajského súdu zamietnuté ako nedôvodné.</p> <p>Sťažovateľ podal 10. novembra 2020 proti uvedenému uzneseniu krajského súdu dovolanie.</p>

	Najvyšší súd dovolanie sťažovateľa uznesením z 19. mája 2021 doručeným sťažovateľovi 8. júna 2021 odmietol.
z odôvodnenia	<p>Ústavný súd sa plne stotožňuje so závermi najvyššieho súdu, z ktorých vyplýva, že pokiaľ sťažovateľ a spoluobvinený ako páchatelia, k obohateniu ktorých v dôsledku trestného činu malo dôjsť, konali ako zamestnanci, resp. štatutárne orgány poškodenej obchodnej spoločnosti, nemožno ich zároveň považovať za osoby konajúce v omyle. Skutková veta (popis skutku) musí bezpodmienečne obsahovať úplný popis skutočností rozhodných pre naplnenie všetkých znakov skutkovej podstaty (pozri nález ústavného súdu č. k. III. ÚS 509/2015). Vzhľadom na nedostatok skutkovej vety napadnutého rozsudku krajského súdu, ktorá neobsahovala špecifikáciu objektívnej stránky trestného činu podvodu (uviedenie do omylu osôb oprávnených rozhodovať a prejavovať vôľu v mene poškodeného konaním sťažovateľa a spoluobvineného), preto spáchanie trestného činu podvodu podľa § 221 Trestného zákona v tomto prípade zo strany sťažovateľa a spoluobvineného neprichádza do úvahy a najvyšší súd sa mohol zaoberať následne len tým, či nedošlo k naplneniu znakov skutkovej podstaty niektorého iného trestného činu (napr. trestného činu sprenevery § 213 Trestného zákona, trestného činu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 Trestného zákona).</p> <p>Uvedený právny záver najvyššieho súdu napokon potvrdzuje nielen odborná literatúra (ŠAMKO, P. Trestný čin podvodu a spoločnosť s ručením obmedzeným. Justičná revue, 59, 2007, č. 5, s. 688 – 695), ale aj samotná judikatúra najvyššieho súdu, v rámci ktorej tento súd v rozsudku č. k. 2 Tdo 38/2014 z 26. augusta 2014 uviedol, že právnickú osobu možno uviesť do omylu len uvedením do omylu fyzickej osoby, ktorá je oprávnená tvoriť vôľu právnickej osoby a prejavovať ju navonok, teda rozhoduje a koná v jej mene (môže ísť aj o osobu, ktorá je členom štatutárneho alebo iného orgánu právnickej osoby). Rovnako platí, že využiť omyl právnickej osoby možno len využitím omylu už charakterizovanej fyzickej osoby.</p> <p>Najvyšší súd pri právnom posúdení veci sťažovateľa dospel k odlišnému záveru ako krajský súd v jeho napadnutom rozsudku, pričom konštatoval, že v predmetnej veci došlo k spáchaniu trestného činu sprenevery podľa § 213 ods. 1 a 4 Trestného zákona. Tento záver najvyššieho súdu týkajúci sa zmeny právnej kvalifikácie skutku v odôvodnení napadnutého uznesenia najvyššieho súdu nemusí byť nesprávny, avšak podľa ústavného súdu v odôvodnení napadnutého uznesenia chýba riadne odôvodnenie tohto záveru, t. j. jeho „podopretie“ aspoň stručným odôvodnením s poukazom na skutkové závery súdov zúčastnených na rozhodovaní v tejto veci vyplývajúce z riadne vykonaného dokazovania, ku ktorým sa mali možnosť strany konania v plnom rozsahu vyjadriť, ako aj odôvodnenie, prečo tieto dôkazy považuje za postačujúce aj pre prijatie záveru o naplnení skutkovej podstaty trestného činu sprenevery zo strany sťažovateľa. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu podľa ústavného súdu trpí celkom zjavne nedostatkom odôvodnenia v naznačenom smere, a preto už pre tento nedostatok možno jeho rozhodnutie označiť za nepreskúmateľné.</p> <p>Ústavný súd preto v tomto prípade konštatuje, že odôvodneniu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu chýba presvedčivosť vyúsťujúca do jeho nepreskúmateľnosti, čoho dôsledkom došlo v predmetnom konaní k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESELP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov
kľúčové slová	aplikácia právnych noriem-ústavne nesúladná trestný čin-objektívna stránka

	právna kvalifikácia-právna kvalifikácia trestného činu dovolanie-prípustnosť rozhodnutie-odôvodnenie súd-procesný postup
--	---

spisová značka	IV. ÚS 123/2022
populárny názov	Odvolanie proti rozhodnutiu o zastavení exekúcie
sudca spravodajca	Libor Duľa
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	03.05.2022
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 36 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov
analytická právna veta	Odvolanie proti uzneseniu o zastavení exekúcie je prípustné, čo platí aj v prípade zamietavého rozhodnutia o zastavení exekúcie. Odopretím meritórneho posúdenia uplatnených odvolacích námietok sťažovateľky tak krajský súd sťažovateľku v procesnom postavení povinnej neprímerane znevýhodnil oproti oprávnenému.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka vystupuje v procesnom postavení povinnej v exekučnom konaní vedenom na návrh oprávneného o vymożenie pohľadávky vo výške 3 088,18 eur s príslušenstvom a vykonávanom súdnym exekútorom . Sťažovateľka podala návrh na zastavenie exekúcie, ktorému okresný súd uznesením z 1. júla 2020 vyhovel a exekúciu zastavil z dôvodu neprijateľnosti podmienok v spotrebiteľskej zmluve. Na základe odvolania oprávneného krajský súd uznesením z 25. novembra 2020 uznesenie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Okresný súd následne uznesením z 1. júla 2021 návrh povinnej na zastavenie exekúcie zamietol. Krajský súd uznesením z 29. novembra 2021 odvolanie sťažovateľky proti uzneseniu okresného súdu z 1. júla 2021 odmietol.
z odôvodnenia	Ústavný súd konštatuje, že súdna prax sa v rozhodujúcej väčšine rozhodnutí prikláňa k stanovisku, podľa ktorého je odvolanie proti rozhodnutiu o zamietnutí návrhu na zastavenie exekúcie prípustné, čo vyjadril aj najvyšší súd v rozhodnutiach vo veciach sp. zn. 1 Cdo 308/2006, 3 Cdo 306/2008, 3 Cdo 130/2009, 4 Cdo 207/2012 a sp. zn. 5 Cdo 327/2009. V rozhodovacej praxi najvyššieho súdu sa vyskytol aj opačný názor, ktorý zastáva senát 6 Cdo, podľa ktorého v týchto prípadoch odvolanie prípustné nie je (napr. sp. zn. 6 Cdo 171/2012), na ktorý poukázal krajský súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia a tiež vo vyjadrení k ústavnej sťažnosti. Tento je však vzhľadom na prevládajúci právny názor ostatných senátov ojedinelý. Rovnakou otázkou sa zaoberal už aj ústavný súd, ktorý vo svojej judikatúre opakovane konštatoval, že odvolanie je prípustné aj proti rozhodnutiu o zamietnutí návrhu na zastavenie exekúcie pri splnení podmienok podľa § 58 ods. 5 Exekučného poriadku (II. ÚS 232/2012, II. ÚS 412/2013, IV. ÚS 529/2011, III. ÚS 40/2017, IV. ÚS 40/2018, II. ÚS 699/2016). Ústavný súd v okolnostiach danej veci nezistil dôvod na iné posúdenie veci, ako je právny názor už vyjadrený v jeho ustálenej judikatúre. Jedinou výnimkou, keď ústavný súd nespochybnil ústavnú konformitu záveru najvyššieho súdu, podľa ktorého je odvolanie prípustné len proti „pozitívnemu“ rozhodnutiu súdu, t. j. proti rozhodnutiu, ktorým súd exekúciu zastaví, avšak (argumentum a contrario) odvolanie nie je prípustné proti „negatívnejmu“ rozhodnutiu, t. j. proti rozhodnutiu, ktorým súd návrh na zastavenie exekúcie zamietne, resp. mu nevyhoví, je uznesenie č. k. II. ÚS 224/2012 zo 4. júla 2012.

	<p>Tento názor sa ale javí ako prekonaný nielen najvyšším súdom (vzhľadom na už uvedené rozhodnutia), ale aj uvedeným senátom ústavného súdu tak, ako to vyplýva z jeho neskoršej rozhodovacej činnosti (II. ÚS 232/2012, II. ÚS 412/2013).</p> <p>Aj právna teória zastáva názor o prípustnosti odvolania aj proti zamietavému uzneseniu exekučného súdu, ktorý je založený predovšetkým na ústavnoprávnej zásade rovnosti účastníkov exekučného konania. Je neutržateľný gramaticky adekvátny výklad, ktorý by ipso facto jedného účastníka diskvalifikoval z možnosti uplatniť opravný prostriedok. Proti uzneseniu, ktorým exekučný súd zastaví exekúciu, bude aktívne legitimovanou a na odvolanie oprávnenou osobou oprávnený. Ak však dôjde k zamietnutiu návrhu na zastavenie exekúcie, ktorý logicky inicioval povinný, mal by mať rovnakú možnosť uplatniť opravný prostriedok ako oprávnený – mal by teda mať rovnakú možnosť adekvátne zvrátiť pre neho nepriaznivý stav exekučného konania v zmysle zásady rovnosti zbraní. Objektívny teleologický výklad svedčí práve o názore o prípustnosti odvolania proti obojm procesným modalitám uznesenia ako výsledku osobitného incidenčného sporu o zastavení exekúcie (ŠTEVČEK, M., FICOVÁ, S. a kol. Exekučný poriadok. Komentár. Praha : C. H. BECK, 2015, s. 239.).</p> <p>Za daných okolností ústavný súd konštatuje, že je právne irelevantné, či sa návrhu na zastavenie exekúcie vyhovel alebo nie. Odvolanie proti uzneseniu o zastavení exekúcie je prípustné, čo platí aj v prípade zamietavého rozhodnutia o zastavení exekúcie. Odopretím meritórneho posúdenia uplatnených odvolacích námietok sťažovateľky tak krajský súd sťažovateľku v procesnom postavení povinnej neprimerane znevýhodnil oproti oprávnenému.</p> <p>Berúc do úvahy hľadisko právnej istoty ako jedného z ústavne presadzovaných interpretačných prístupov k realizácii jednoduchého práva, ale zohľadňujúc i vlastnú stabilizovanú judikatúru a ústavnoprávnu zásadu rovnosti účastníkov konaní, dospel ústavný súd k záveru, že uznesenie krajského súdu, ktorým odmietol odvolanie sťažovateľky ako neprípustné, nie je ústavne akceptovateľné.</p> <p>Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že napadnutým uznesením bolo porušené základné právo na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto rozhodnutia.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov
klúčové slová	odvolanie-prípustnosť exekúcia-exekučné konanie návrh-zamietnutie práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na spravodlivý proces

spisová značka	IV. ÚS 160/2022
populárny názov	Premlčanie výkonu trestu
sudca spravodajca	Libor Duľa
druh konania	konanie o preskúmaní rozhodnutia vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	26.04.2022
dotknuté články ústavy	ústavný zákon č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií

<p>a medzinárodných zmlúv analytická právna veta</p>	<p>verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov</p> <p>Zmyslom inštitútu premlčania výkonu trestu je, v záujme právnej istoty a zodpovednosti štátu za výkon rozhodnutí jeho orgánov (trestných súdov), že ak sa nepodarí výkon trestu zabezpečiť ani prostredníctvom legálneho donútenia v určitej lehote (okrem zákonom ustanovených výnimiek prerušenia a spočívania premlčacej doby), taká možnosť pominie a trest sa nevykoná. Je oproti tomu neprípustné, aby bolo premlčanie negované úkonmi súdu, jednoducho (poľahky) simulujúcimi reálny vykonávací postup, keďže v takom prípade je zákonná úprava premlčania výkonu trestu zbytočná (fiktívna).</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu z 15. novembra 2000 uznaný vinným z trestného činu podvodu formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 k § 250 ods. 1, ods. 3 písm. b) zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení účinnom v čase spáchania trestného činu (ďalej len „starý Trestný zákon“), za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 2 rokov s podmieneným odkladom na dobu 3 rokov. Krajský súd rozsudkom č. k. 2 To 147/2000 zo 6. februára 2001 zrušil rozsudok okresného súdu vo výroku o treste sťažovateľovi vymeral nepodmienečný trest odňatia slobody so zaradením do II. nápravno-výchovnej skupiny.</p> <p>Neskôr vydaným druhým rozsudkom okresného súdu z 25. marca 1999 bol sťažovateľ uznaný vinným z trestného činu krádeže podľa § 247 ods. 1, ods. 3 písm. c) starého Trestného zákona, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov so zaradením do II. nápravno-výchovnej skupiny. Krajský súd rozsudkom z 27. februára 2001 zrušil druhý rozsudok okresného súdu z 25. marca 1999 vo výroku o treste a sťažovateľovi uložil nepodmienečný súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 4 rokov so zaradením do II. nápravno-výchovnej skupiny za súčasného zrušenia výroku o treste rozsudku okresného súdu z 15. novembra 2000 a rozsudku krajského súdu č. k. 2 To 147/2000 zo 6. februára 2001.</p> <p>Z podanej ústavnej sťažnosti vyplývalo, že sťažovateľ právoplatne uložený trest odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom krajského súdu č. k. 5 To 8/2001 z 27. februára 2001, nikdy nevykonával, a to aj napriek vydaniu príkazu na dodanie do výkonu trestu okresným súdom (vrátane vyhlásenia pátrania po sťažovateľovi ako odsúdenom, ku ktorému došlo 5. mája 1999). Sťažovateľ, riadiac sa právnym názorom premlčania výkonu uloženého trestu odňatia slobody, požiadal 10. septembra 2020 Okresný súd Malacky (ďalej len „okresný súd“) o zahľadanie svojho odsúdenia (ku ktorému došlo rozsudkom krajského súdu zo 6. februára 2001 v spojení s rozsudkom okresného súdu z 15. novembra 2000), ktorý túto jeho žiadosť uznesením zo 17. marca 2021 zamietol. Krajský súd napadnutým uznesením podľa § 193 ods. 1 písm. c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) zamietol sťažovateľom podanú sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu zo 17. marca 2021.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Zmyslom inštitútu premlčania výkonu trestu je, v záujme právnej istoty a zodpovednosti štátu za výkon rozhodnutí jeho orgánov (trestných súdov), že ak sa nepodarí výkon trestu zabezpečiť ani prostredníctvom legálneho donútenia v určitej lehote (okrem zákonom ustanovených výnimiek prerušenia a spočívania premlčacej doby), taká možnosť pominie a trest sa nevykoná. Je oproti tomu neprípustné, aby bolo premlčanie negované úkonmi súdu, jednoducho (poľahky) simulujúcimi reálny vykonávací postup, keďže v takom prípade je zákonná úprava premlčania výkonu trestu zbytočná (fiktívna).</p> <p>V tomto zmysle musí ísť o vykonané opatrenia súdu (nie iného orgánu) smerujúce k výkonu trestu, o ktorého premlčanie ide (všeobecné judikatúrne spracovanie napr. R 2/2010). Opatrenie súdu je však relevantné, len ak má vecný (materiálny) význam z hľadiska jeho účelu (vymedzeného v predchádzajúcej vete), nie ak je výlučne informačným dopytom (prípadne urgenciou) bez popísanej (účelovo zmysluplnej) charakteristiky, napríklad a typicky dopytom na výkon pôsobnosti iného orgánu pri zabezpečení výkonu dotknutého trestu, ktorá je realizovaná aj bez takého úkonu súdu. Inými slovami, ak by označeným úkonom súdu vykonaným mimo zákonných kritérií malo (aj opakovane) dôjsť k prerušeniu plynutia premlčania, podstata tohto inštitútu by bola negovaná a</p>

	<p>výkon trestu by sa stal nepremlčateľným. 32. Podľa popísaných kritérií príkaz na dodanie do výkonu trestu (tu vydaný 3. apríla 2001) je opatrením, ktoré vyvolalo prerušenie premlčania a plynutie novej premlčacej doby, s ktorej prerušením/neprerušením sa bude potrebné pri opätovnom rozhodovaní vyrovnáť. Naopak, žiadosť pátracej zložke príslušnej súčasti Policajného zboru o oznámenie, v akom štádiu realizácie je príkaz na dodanie do výkonu trestu odsúdeného (tu z 9. septembra 2020) opatrením podľa predchádzajúcej vety nie je (ani jeho vo vyjadrení krajského súdu uvádzané každoročné opakovanie). Polícia predmetný príkaz vykoná aj bez súdneho dopytu (pokiaľ súd príkaz nezruší) a rovnako je súdu bez ďalšej jeho ingerencie oznámené dodanie odsúdeného do výkonu trestu odňatia slobody. Iné opatrenie (resp. v druhom prípade úkon súdu bez trestnoprocesnej relevancie) krajský súd nekonkretizuje. Nie je pre ústavný súd zohľadniteľná konštatácia krajského súdu vo vyjadrení k ústavnej sťažnosti, že za úkon vyvolávajúci prerušenie premlčania sa „v praxi“ považuje aj žiadosť o informáciu uvedená v odôvodnení napadnutého uznesenia krajského súdu. Taká (kvázi obyčajová) okolnosť nepochybne môže aplikačnú prax ovplyvniť a pre ústavný súd je z hľadiska jej reálií zrozumiteľná, oproti konkrétne uplatnenej procesnej námietke však nemôže obstať. V súhrne prezentovaných záverov napadnutým uznesením krajského súdu, ktorého odôvodnenie je ústavne neudržateľné, došlo k zásahu do sťažovateľom označeného základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESELP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	zákon č. 140/1961 Zb. trestný zákon v znení neskorších predpisov
kľúčové slová	<p>verejný záujem, spoločenský záujem obec-obecné zastupiteľstvo majetok-majetkové priznanie doručenie, doručovanie-pisomnosti (zásielok) orgán-samosprávny majetok-verejný funkcionár</p>

spisová značka	IV. ÚS 175/2022
populárny názov	Účastník v konaní o poverenie vydat' zvolanie VZ
sudca spravodajca	Libor Duľa
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	26.05.2022
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	<p>Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov</p>
analytická právna veta	<p>Postup, pri ktorom nie je akciová spoločnosť považovaná za účastníka konania o poverenie zvolať valné zhromaždenie (a nie je jej teda ani doručený návrh na začatie konania na vyjadrenie sa k nemu), je ústavne neudržateľný, keďže za účastníka konania nie je považovaný subjekt, ktorý v uvedenom postavení je a ktorého právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (ako aj podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) je tým porušené.</p>
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľka je verejnou akciovou spoločnosťou a (ďalej aj „akcionár“) podala na okresnom súde návrh na poverenie akcionára zvolať mimoriadne valné zhromaždenie sťažovateľky, ktorému okresný súd napadnutým uznesením vyhovel, odôvodňujúc ho tým, že akcionár požiadal sťažovateľku o zvolanie mimoriadneho valného zhromaždenia podľa § 181 ods. 1 Obchodného zákonníka, ktoré sťažovateľka nezvolala v lehote podľa § 181 ods. 2 Obchodného zákonníka, a preto okresný súd rozhodol o poverení zvolať mimoriadne valné zhromaždenie podľa § 181 ods. 3 Obchodného zákonníka.</p>

	<p>Okresný súd v poučení napadnutého uznesenia uviedol, že je proti nemu prípustné odvolanie, čo je však v rozpore s § 59 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CMP“). Okresný súd si uvedené uvedomil a následne oznámil túto skutočnosť sťažovateľke 14. marca 2022.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>V danej veci je zásadnou a spornou otázkou, kto je v konaní o poverení zvolat' valné zhromaždenie účastníkom konania, od čoho sa odvíjajú práva a povinnosti, ktoré z účasti v dotknutom súdnom konaní vyplývajú. Uvedená právna otázka vyvstala predovšetkým zo skutočnosti, že Civilný mimosporový poriadok neoznačuje žiadne osoby za účastníkov v konaniach podľa § 304 CMP. Ústavný súd konštatuje, že v konaní podľa § 304 písm. f) CMP nie je možné použiť znenie § 7 ods. 1 CMP (ako to tvrdí zúčastnená osoba) pri jeho výklade obmedzenom na ponímanie „zákonu“ označujúceho účastníka (účastníkov) na samotný Civilný mimosporový poriadok, keďže (ako už bolo uvedené) konkrétna úprava pre tento typ konania v označenom zákone absentuje. Keďže ide o návrhové konanie, nie je možné použiť ani § 7 ods. 2 CMP (v jeho úplnom znení).</p> <p>Kto je aktívne legitimovaný na podanie návrhu na začatie konania o poverení zvolat' valné zhromaždenie, vyplýva priamo z hmotnoprávneho predpisu, teda z § 181 ods. 3 Obchodného zákonníka. V dôsledku absencie explicitného riešenia v procesnom predpise (Civilnom mimosporovom poriadku) je potrebné výkladovo riešiť otázku, či ide o konanie s jedným účastníkom alebo kto je ďalším účastníkom tohto konania.</p> <p>Aj keď ide z hľadiska procesného kódexu ako formálneho prameňa práva o nesporové konanie, je v ňom ako predpoklad (pozitívneho alebo negatívneho) rozhodnutia podľa § 181 ods. 3 Obchodného zákonníka potrebné posúdiť otázku (zohľadniac reálie a špecifiká konkrétneho prípadu), či došlo k porušeniu povinnosti predstavenstva akciovej spoločnosti zvolat' mimoriadne valné zhromaždenie podľa § 181 ods. 2 Obchodného zákonníka (čo môže byť sporné, resp. predstavenstvom rozporované). K takému posúdeniu dochádza v situácii, keď predstavenstvo nemá všeobecnú právnu subjektivitu ani pre tento typ konania osobitne ustanovenú spôsobilosť byť účastníkom konania. Jediným rozumným a ústavne udržateľným riešením usporiadania procesných vzťahov, vychádzajúcim pri otázke účasti v predmetnom konaní z hmotnoprávnej úpravy vo vzťahu k § 7 CMP je preto záver, že účastníkom konania o poverení zvolat' valné zhromaždenie je aj dotknutá akciová spoločnosť, ktorej je predstavenstvo štatutárnym orgánom riadiacim jej činnosť a konajúcim v jej mene (§ 181 ods. 1 Obchodného zákonníka).</p> <p>Uvedený záver je spôsobilý zabezpečiť, že predstavenstvo a jeho prostredníctvom akciová spoločnosť (v materiálnych konzekvenciách aj ostatní akcionári okrem akcionára uchádzajúceho sa o poverenie zvolat' valné zhromaždenie) nie je v konaní o poverení zvolat' valné zhromaždenie bezprávnym subjektom konfrontovaným až s rozhodnutím, ktoré ak vyznie v prospech navrhujúceho akcionára, nie je možné napadnúť odvolaním (§ 59 ods. 1 CMP). Ustanovenie § 7 ods. 1 CMP je teda pri jeho ústavne konformnom výklade zodpovedajúcom materiálnym parametrom čl. 46 ods. 1 ústavy a kontextuálne čl. 2 a čl. 4 CMP potrebné použiť tak, že za „zákon“ sa považuje aj Obchodný zákonník, a na jeho základe tak, že účastníkom konania je aj dotknutá akciová spoločnosť. Alternatívou interpretačného postupu s rovnakým výsledkom je použitie § 7 ods. 2 CMP reštriktívne, teda s teleologickou redukciami úvodnej slovnej formulácie „V konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu“.</p> <p>Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že napadnutým uznesením okresný súd odoprel sťažovateľke možnosť, aby mohla právne účinným spôsobom obhájiť svoje tvrdenia a predostrieť svoju argumentáciu v súdnom konaní, ktorého výsledkom bolo zvolanie mimoriadneho valného zhromaždenia jedným z akcionárov, čím boli porušené jej základné právo na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy, základné právo vyjadriť sa ku všetkým</p>

	vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto rozhodnutia.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEĽP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	zákon č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok
klúčové slová	konanie-kontradiktórnosť obchodná spoločnosť-akciová spoločnosť práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom akcia, akcionár práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na súdnu ochranu

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.